

С.В. Свірко, д.е.н., д.держ.упр., проф.
Т.О. Власюк, д.е.н., проф.
О.А. Шевчук, доктор філософії
І.В. Супрунова, д.держ.упр., доц.

Державний університет «Житомирська політехніка»

Державно-приватне партнерство як інструмент інноваційного розвитку урбанізованих територій

У статті опрацьовано питання державно-приватного партнерства як інструменту інноваційного розвитку урбанізованих територій. Проаналізовано стан державно-приватного партнерства в Україні і зроблено висновок про акцентування останнього на міському господарстві. В процесі розгляду урбанізованих територій як складних систем сформовано модель розвитку державно-приватного партнерства на урбанізованих територіях. З метою реалізації вказаної моделі удосконалено механізм реалізації державно-приватного партнерства в сфері інноваційного розвитку урбанізованих територій. Ідентифіковано мету, яка полягає у забезпеченні довгострокового співробітництва між державою та приватним сектором шляхом об'єднання ресурсів для підвищення рівня інноваційної діяльності. Визначено завдання та принципи реалізації державно-приватного партнерства в сфері інноваційного розвитку. Досліджено алгоритм реалізації та повноваження суб'єктів державно-приватного партнерства, зокрема, запропоновано удосконалити інституційну модель у частині функцій та повноважень суб'єктів державного регулювання державно-приватного партнерства в сфері інноваційного розвитку.

Ключові слова: державно-приватне партнерство; інноваційний розвиток; урбанізовані території; державне управління.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими практичними завданнями. XX століття ознаменувалося значною кількістю нових тенденцій розвитку людства, серед яких не останнє місце займає урбанізація. Стрімкий розвиток міст за одне століття збільшив кількість їх населення з 10 % до майже 60 %, при цьому за очікуваннями до 2050 р. кількість міського населення сягне 80 % [1]. Україна не стала виключенням; до того ж, експерти зазначають, що в Україні цей процес відбувається навіть більш прискореними темпами, ніж у всьому світі: так, якщо в 1940 р. частка міського населення в Україні становила 35 %, то вже в 2020 р. цей відсоток досягнув позначки у 70 % [2]. У контексті вказаного вище зрозумілим стає бурхливий економічний розвиток саме міських та приміських територій або так званих агломерацій.

Приплив трудових ресурсів у межах крупних агломерацій надав поштовх до розвитку малого та середнього підприємництва, яке, як форми ведення бізнесу, є на сьогодні найбільш гнучкими та мобільними [3]. У той же час застаріла інфраструктура міського господарства не відповідає сучасним вимогам обслуговування населення та надання йому сучасних послуг. Цей виклик системі державного управління урбанізованих територій в сучасному світі все частіше вирішують через інноваційну форму кооперації держави та суспільств – державно-приватне партнерство, що являє собою форму співробітництва держави, в особі відповідних державних органів та юридичних осіб, якій притаманний довготривалий характер (від 5 до 50 років), в процесі реалізації якої відбувається створення, будівництво об'єкта державно-приватного партнерства або його управління з передачею приватному партнеру частини ризиків, а також інвестування приватного партнера у такий об'єкт [4].

Аналіз останніх досліджень та публікацій, на які спираються автори. Проблематика державно-приватного партнерства у різні часи розглядалася такими вченими, зокрема: О.Амошою, С.Антонюк, В.Александровою, С.Вовк, В.Близнюк, Д.Грицишеним, В.Гейцем, В.Дем'янишиним, В.Євдокимовим, О.Кириленко, В.Ксендзук, В.Кучменко, Н.Лехан, О.Марятковою, А.Мельник, О.Пархоменко-Кучевіл, К.Павлюк, С.Павлюк, С.Петрик, Т.Приходько, О.Руденко, Л.Сергієнко, Г.Слабким, І.Трикоз, М.Шевченко, С.Юрій та іншими. Питання розвитку урбанізованих територій, їх управління опрацьовували такі вчені, як: О.Бабінець, Л.Биченко, І.Гарькавий, Т.Дерун, Г.Іщенко, Ю.Качан, В.Колтун, О.Корепанов, С.Кравченко, Н.Лисяк, В.Мариненко, Р.Махиня, Н.Омельченко, А.Павлів, Л.Сергієнко, М.Растворова, О.Чеботарьова, О.Чуєв, В.Ярошук. Віддаючи належне здобутками вказаних вчених, слід зазначити, що питання активізації державно-приватного партнерства на урбанізованих територіях як інструменту їх інноваційного розвитку не розглядав жодний з вказаних вчених.

Постановка завдання (формулювання мети статті). Метою публікації є дослідження проблем та перспектив державно-приватного партнерства на урбанізованих територіях у контексті інноваційних підходів державного управління.

Викладення основного матеріалу. Як стверджують вчені-фахівці в сфері державного управління, «управлінські інновації є самостійним класом інноваційних явищ та процесів з власною специфікою та сферою функціонування. Разом з тим для управлінських інновацій у вигляді окремих елементів характерні і риси інновацій усіх інших типів (формування нових послуг, ринку управлінських послуг, впровадження нових управлінських технологій, реалізація нових маркетингових підходів у діяльності органів державного управління тощо)» [5]. Державно-приватне підприємництво (далі – ДПП) за всіма ознаками є управлінською інновацією, що сприяє підвищенню ефективності та результативності використання об'єктів державної та комунальної форм власності, що врешті-решт не тільки покращує стан управління останніми, а й сприяє зміцненню як державного господарства, так і державного управління.

Сьогодні механізм ДПП, із усім різноманіттям його моделей та форм, є інструментом вирішення завдань довгострокового характеру в різному контексті – від застосування тільки інфраструктурних і соціальних проектів загальнодержавного значення до адаптації і розробки особливо перспективних технологій та новацій в тих географічних регіонах, де сконцентровано значний людський капітал і науковий потенціал [35].

Тренди та темпи розвитку ДПП в Україні за ознаками кількості, обсягу інвестування, структури угод, економічної діяльності та географічної локації дещо відрізняються від світових. По-перше, історія розвитку ДПП розпочалася значно пізніше ніж у світі. По-друге, перші 20 років Україна ще не мала ані бізнес-сектору, спроможного генерувати приватних партнерів, ані відповідного законодавства, ані регуляторного механізму, ані політики державно-приватного партнерства. Саме тому протягом перших 20 років відбувався процес становлення як бізнес-сектору, так і ДПП. За цей період (1990–2012 рр.) було загалом розпочато лише 58 проектів ДПП, з яких 2 проекти припинено. За наступні 5 років кількість ДПП зросла за даними Світового банку, у 1992–2017 рр. було 74 реалізовані проекти у сферах: енергетика (46), зв'язок (14), транспорт. Слід зазначити, що статистичні дані з динаміки кількості проектів ДПП України, оприлюднені Світовим банком, та дані вітчизняної статистики стосовно «договорів на засадах ДПП» не збігаються внаслідок «фрагментованості системи реєстрації проектів в Україні» [6, 7].

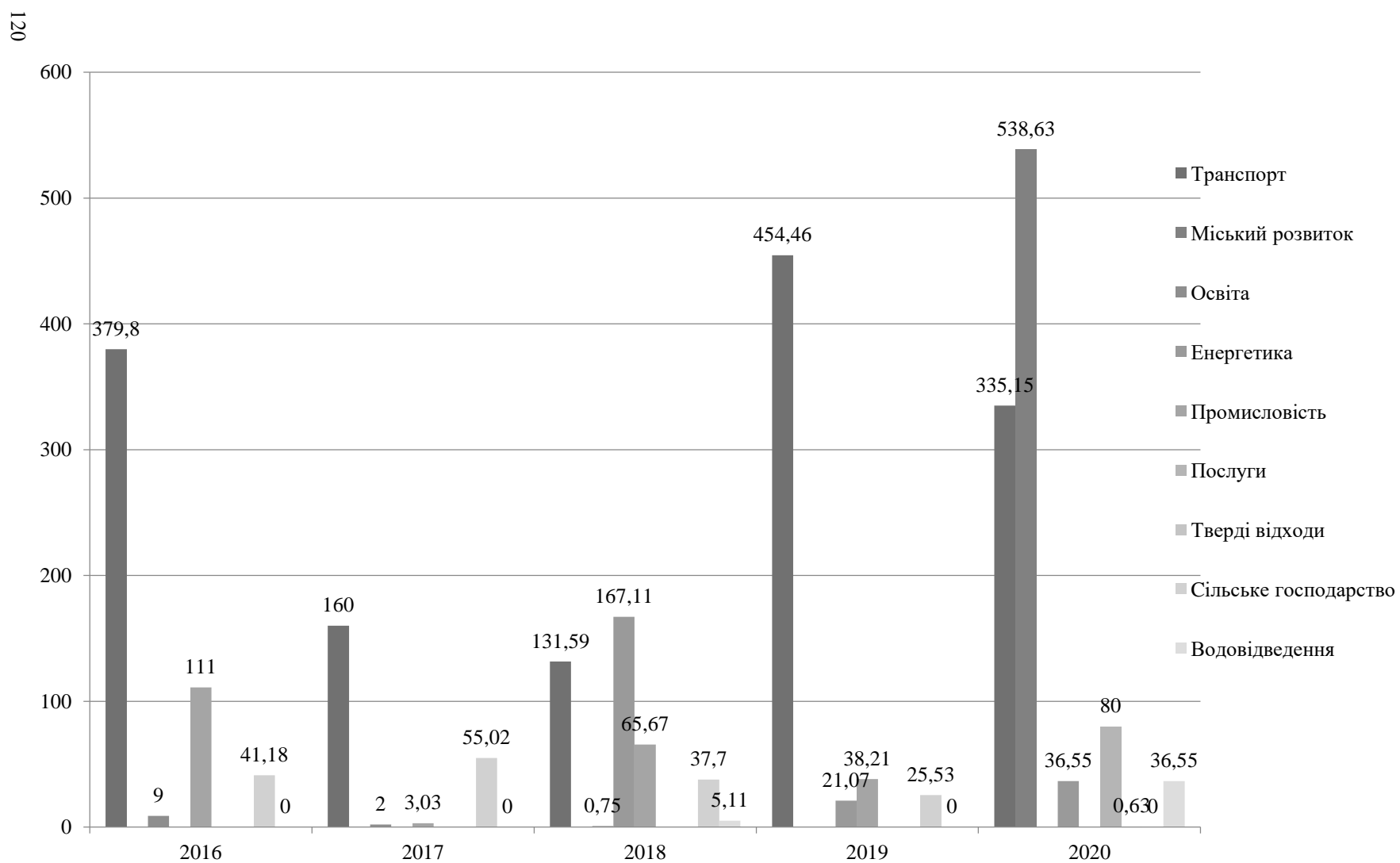
В Україні протягом 2016–2020 рр. спостерігається стала тенденція щодо укладених угод державно-приватного партнерства, як-то [7]: станом на 01.01.2020 р. за даними центральних та місцевих органів влади зареєстровано понад 192 договори на умовах державно-приватного партнерства, з яких здійснюється 52 договори (концесії – 34, спільна діяльність – 16, інші – 2); при цьому більше ніж 135 договорів не виконуються, адже у чотирьох з них закінчився термін дії, 113 – не виконується, а 18 – розірвано); протягом 2018–2021 рр. більшість укладених угод на умовах ДПП не виконується, а це понад 60 %. Станом на 01.01.22 р. лише 16 % угод ДПП виконується, 22 % розірвано та понад 62 % не виконується. На рисунку 1 представлено розмір інвестиційних зобов'язань за пріоритетними секторами в Україні протягом 2016–2020 рр. Як свідчать візуалізовані дані, найбільша сума інвестицій через ДПП була спрямована на міське господарство, що вкотре підтверджує перспективність ДПП як форми розвитку урбанізованих територій.

Не менш важливим, в умовах інноваційного розвитку сучасного суспільства, є розвиток ДПП в сфері інновацій, що набули центральної позиції в умовах формування шостого технологічного устрою та розбудови інформаційного суспільства.

Нагадаймо, що сучасні урбанізовані території науковці розглядають як складні системи [10–23]; зважаючи на існуючі підходи пропонується виокремлювати такі основні їх підсистеми: економічну, природно-екологічну та соціальну. За цих умов концептуальна модель поширення державно-приватного партнерства у сфері інноваційного розвитку урбанізованих територій набуває такого вигляду (рис. 2).

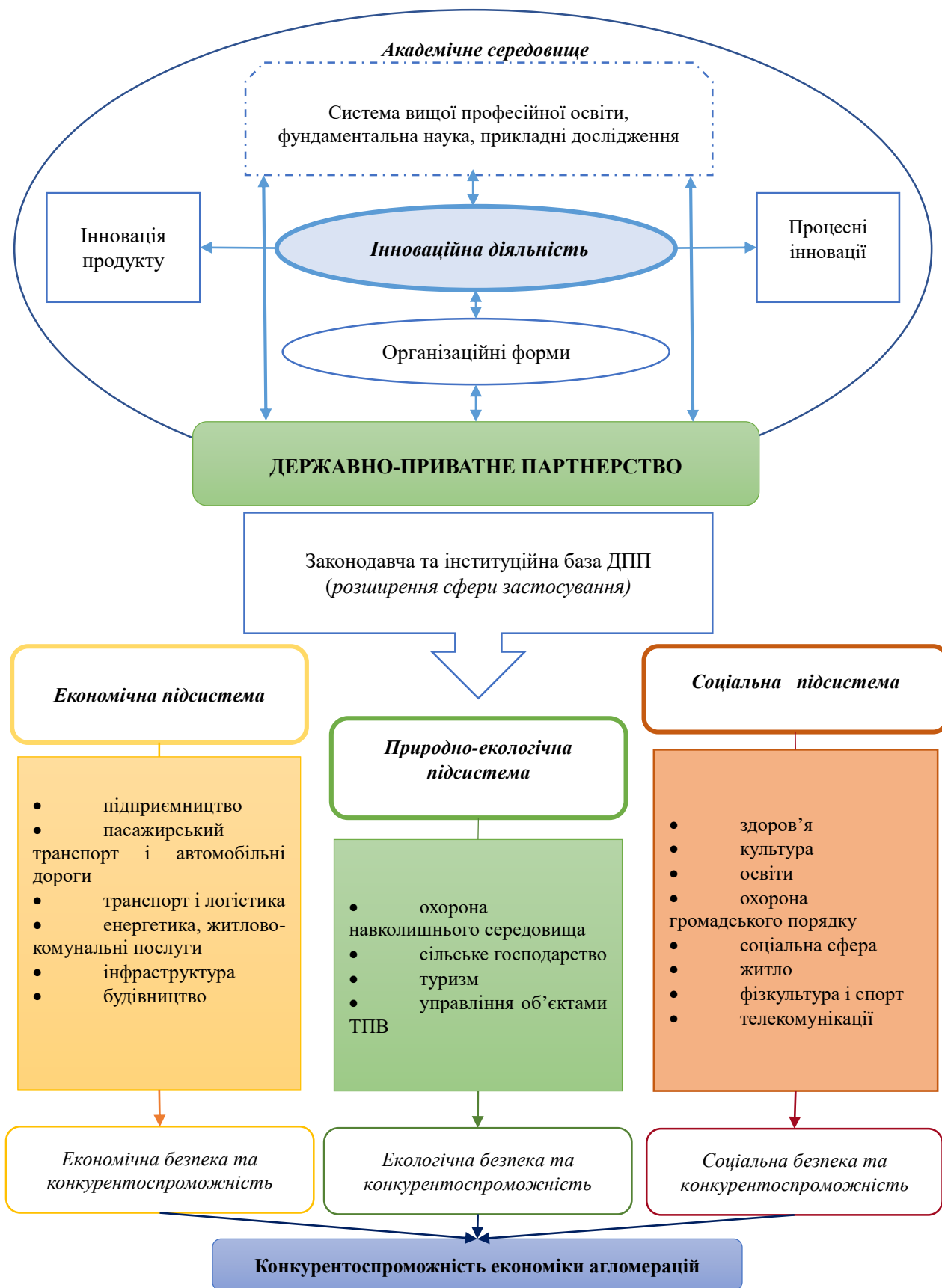
Практичні підходи до реалізації такої моделі потребують вирішення питань:

- удосконалення законодавчої бази, що регулює державно-приватне партнерство;
- розробка принципів взаємовідносин між державою і приватним сектором у процесі реалізації державно-приватного партнерства та удосконалення інституційної моделі реалізації державно-приватного партнерства в сфері інновацій;
- удосконалення алгоритму реалізації державно-приватного партнерства в сфері інновацій, шляхом забезпечення використання різних форм і інструментів державно-приватного партнерства;
- формування системи державної підтримки результатів інноваційної діяльності та формування у підприємців мотивації до розвитку інноваційної діяльності [26].

Джерело: (складено автором на підставі [6–9])

Рис. 1. Розмір інвестицій проєктів ДПП щодо пріоритетних секторів України, що розвиваються, 2015–2020 рр., млн євро

Джерело: (складено автором)

Рис. 2. Концептуальна модель розвитку державно-приватного партнерства на урбанізованих територіях

Розгляд вітчизняного законодавства в сфері ДПП та інноваційних технологій (Закон України «Про державно-приватне партнерство», Закони України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків») свідчить про відсутність чітко сформованого механізму державно-приватного партнерства в інноваційній сфері.

На нашу думку, на сьогоднішній день необхідним є удосконалення правового механізму реалізації державно-приватного партнерства у сфері розвитку інновацій, зокрема необхідність внесення деяких змін у Закон України «Про державно-приватне партнерство», визначивши пріоритет останнього над положеннями галузевих законів, які стосуються відповідної сфери. Необхідність вбачаємо у визначенні та закріпленні основних завдань ДПП та основних положень державно-приватного партнерства в інноваціях.

Необхідним з позиції удосконалення механізму реалізації державно-приватного партнерства в сфері інновацій є дослідження та удосконалення алгоритму його здійснення. На нашу думку, етапи проведення державно-приватного партнерства в сфері розвитку інновацій урбанізованих територій передбачають:

1. Ініціювання проєкту (враховує в себе пошук потенційних приватних партнерів, може здійснюватися як органами влади у сфері інноваційної діяльності, так і самостійно інноваційними центрами, технопарками, технополісами тощо) [36];

2. Розробку і експертизу проєкту (розробка і експертиза проєкту. Цей етап передбачає також оцінку значущості та прогнозування ефективності потенційного проєкту та аналіз відповідності потенційного проєкту ДПП щодо відповідності його стратегічним цілям інноваційного розвитку України) [36];

3. Проведення конкурсу (організація та проведення конкурсу забезпечуються державним партнером, а власне конкурс проводиться у такі етапи: оголошення конкурсу; попередній відбір претендентів (перекваліфікація); подання конкурсних пропозицій учасниками; оцінка конкурсних пропозицій та визначення переможця конкурсу; укладення договору державно-приватного партнерства [24]);

4. Укладання угоди (характеризуючи цей етап, варто наголосити на важливості діалогу держави та приватного бізнесу з приводу майбутнього проєкту ДПП, розподілу ролей між учасниками державно-приватного партнерства та безпосередньо підписання договору між ініціатором проєкту органами влади у сфері інноваційної діяльності, самостійними інноваційними центрами, технопарками, технополісами та переможцем конкурсу (приватним сектором), що містить детальну інформацію про його предмет. У договорі обов'язково мають бути відображені державні пільги та заохочення для приватного партнера, порядок фінансування наукових досліджень розподіл ризиків [25]);

5. Реалізацію проєкту (передбачає виконання прийнятих зобов'язань у межах державно-приватного партнерства);

6. Моніторинг і контроль реалізації проєкту (виконується державним партнером);

7. Аналіз одержаних результатів ДПП та розробка нових (більш досконалих) моделей ДПП (виконується державним партнером) [36].

Важливим під час реалізації державно-приватного партнерства є взаємодія та узгодження мети, інтересів та функцій державного й приватного секторів.

Метою державно-приватного партнерства для приватного сектору є отримання та збільшення прибутку, підвищення репутації; в свою чергу метою державного сектору є збільшення обсягів та покращення якості послуг, раціональне управління державною власністю [26]. Метою державно-приватного партнерства в сфері інноваційного розвитку є забезпечення довгострокового співробітництва між державою та приватним сектором шляхом об'єднання ресурсів для підвищення рівня інноваційної діяльності [36].

Завдання державно-приватного партнерства в сфері інноваційного розвитку полягають у: залученні приватного сектора до управління державними активами; зниження навантаження на бюджет; залучення інвестицій в інноваційний сектор; розширення моделей взаємодії держави та бізнесу [36].

Передбачається, що партнерство між державою і приватним сектором має вибудовуватися на принципах: прозорості; конкуренції; підзвітності; законності; зрозумілості і передбачуваності; врахування специфіки; економічної та фінансової сталості; гнучкості; рівності; соціального залучення [27]. Різні автори щодо співпраці держави та бізнесу в сфері інновацій ідентифікують такі принципи, як: відповідальність, прозорість, співвідношення ціни та якості, чесна конкуренція, первинність бюджетного фінансування, співфінансування, інституційне мотивування, неформальні взаємодії [28]. Вбачаємо за потрібне доповнити цей склад принципів принципами максимальної економічної ефективності здійснення державно-приватного партнерства в сфері інноваційного розвитку та забезпечення ефективного управління об'єктами державної власності у сфері інноваційного розвитку.

Держава, забезпечуючи права власника, носія суспільних інтересів, виявляє необхідність державно-приватних угод у тих або інших сферах економіки, встановлює цілі проєкту, визначає його вартісні і якісні параметри, специфічні форми фінансування, принципи проведення конкурсу для вибору приватних партнерів, забезпечує домовленість між учасниками угоди про поділ ризиків, здійснює контроль і оцінку виконання приватними партнерами умов угоди тощо. Окрім функцій, обумовлених угодою, від держави потрібні політичні зусилля, пов'язані з урегулюванням відносин суспільства і бізнесу до конкретного проєкту державно-приватного партнерства. Приватний партнер здійснює оперативну діяльність на різних

стадіях реалізації проєкту: участь у його розробці, фінансуванні, створенні предмета проєкту, експлуатація, ефективне управління, практична реалізацію послуг споживачам і ін. [29].

На сьогоднішній день існує потреба в удосконаленні інституційної моделі механізму державно-приватного партнерства інноваційного розвитку, зокрема в частині узгодження повноважень та функцій відповідних органів влади. Міністерство економіки України є спеціально уповноваженим органом з питань державно-приватного партнерства. Одне з основних його завдань – формування та забезпечення реалізації політики у сфері ДПП. Міністерство проводить моніторинг ефективності діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері державно-приватного партнерства; здійснює методологічне забезпечення проведення перевірки виконання договорів, укладених у межах державно-приватного партнерства; проводить моніторинг, узагальнення та оприлюднення в установленому порядку результатів здійснення державно-приватного партнерства, зокрема оцінку та моніторинг загального рівня ризиків державного партнера в договорах, укладених у межах державно-приватного партнерства; проводить моніторинг дотримання вимог законодавства у сфері державно-приватного партнерства, зокрема під час проведення конкурсів з визначення приватного партнера; бере участь в організації навчання і підвищення кваліфікації фахівців у сфері державно-приватного партнерства; веде облік договорів, укладених у рамках державно-приватного партнерства, зокрема концесійних договорів; проводить моніторинг виконання договорів, укладених у межах державно-приватного партнерства, зокрема концесійних договорів [30].

Окрім того, інші центральні органи виконавчої влади беруть участь у реалізації політики ДПП у відповідних сферах. Місцеві органи влади формують і забезпечують реалізацію політики розвитку ДПП на відповідному рівні управління [36].

Проаналізувавши повноваження органів влади [31–34], було встановлено, що функції дублюються, що призводить до суперечностей між органами, необхідним є чітко визначення завдань, повноважень та функцій. В Законі України «Про державно-приватне партнерство» необхідно чітко прописати питання державного регулювання ДПП та визначити компетенції органів влади.

Кабінет Міністрів України має:

- розробити основні напрями державної політики у сфері державно-приватного партнерства та організувати їх здійснення;
- визначити порядок підготовки, розгляду та оцінки пропозицій щодо реалізації проєктів;
- здійснювати інші повноваження [31].

Компетенція центрального уповноваженого органу з державного планування у сфері державно-приватного партнерства – *Міністерства економіки України має полягати у:*

- реалізації у межах своєї компетенції державної політики у сфері державно-приватного партнерства;
- проведенні моніторингу ефективності діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері державно-приватного партнерства;
- здійсненні міжгалузевої координації та методологічного керівництва у галузі державно-приватного партнерства;
- формуванні переліку проєктів державно-приватного партнерства, що плануються до реалізації;
- здійсненні методологічного забезпечення проведення перевірки виконання договорів, укладених у межах державно-приватного партнерства;
- погодженні конкурсної документації проєкту державно-приватного партнерства;
- розробленні та затвердженні приблизного переліку ризиків, що виникають на різних етапах державно-приватного партнерства;
- розробленні та затвердженні правил планування та реалізації проєктів державно-приватного партнерства;
- проведенні моніторингу, узагальнення та оприлюднення в установленому порядку результатів здійснення державно-приватного партнерства;
- проведенні моніторингу дотримання вимог законодавства у сфері державно-приватного партнерства, зокрема під час проведення конкурсів з визначення приватного партнера;
- участі в організації навчання і підвищення кваліфікації фахівців у сфері державно-приватного партнерства;
- веденні обліку договорів, укладених у межах державно-приватного партнерства, зокрема концесійних договорів; проведенні моніторингу виконання договорів, укладених у рамках державно-приватного партнерства, зокрема концесійних договорів;
- веденні переліку недобросовісних потенційних приватних партнерів, що формується на підставі рішень судів;
- здійсненні інших повноважень [32].

Центральний орган виконавчої влади у сфері інноваційної діяльності державно-приватного партнерства має:

- реалізувати у межах своєї компетенції державну політику у сфері інноваційного розвитку;

- розробляти та затверджувати типову конкурсну документацію проекту державно-приватного партнерства та типові договори за способами здійснення державно-приватного партнерства у сфері інноваційного розвитку;

- здійснювати організацію конкурсу та прямих переговорів щодо визначення приватного партнера щодо проєктів державно-приватного партнерства в сфері інноваційного розвитку;

- укладати договір державно-приватного партнерства у сфері інноваційного розвитку;

- здійснювати моніторинг реалізації проєктів державно-приватного партнерства та спрямовувати результати моніторингу до Міністерства економіки України;

- організовувати залучення нових приватних партнерів у разі дострокового припинення раніше укладеного договору державно-приватного партнерства щодо об'єктів державно-приватного партнерства в сфері інновацій;

- здійснювати інші функції [34].

Міністерство фінансів України у сфері державно-приватного партнерства має:

- розглядати та оцінювати пропозиції щодо реалізації проєктів державно-приватного партнерства;

- брати участь у роботі комісії з проведення конкурсу;

- здійснювати інші повноваження [33].

Місцеві виконавчі та органи місцевого самоврядування у сфері державно-приватного партнерства мають:

- забезпечувати реалізацію єдиної державної політики у сфері державно-приватного партнерства на території адміністративно-територіальної одиниці;

- вносити пропозиції організатору конкурсу щодо проєктів державно-приватного партнерства для вирішення питань, пов'язаних з дотриманням соціально-економічних та екологічних інтересів населення відповідного регіону, під час укладання договорів державно-приватного партнерства;

- бути організаторами конкурсу щодо місцевих проєктів державно-приватного партнерства;

- здійснювати підготовку, розгляд та оцінку пропозицій щодо реалізації проєктів державно-приватного партнерства;

- брати участь у роботі комісії з проведення конкурсу шляхом направлення своїх представників;

- укладати договори державно-приватного партнерства за місцевими проєктами державно-приватного партнерства;

- здійснювати моніторинг договорів державно-приватного партнерства та реалізації місцевих проєктів державно-приватного партнерства;

- формувати перелік місцевих проєктів державно-приватного партнерства, що плануються до реалізації;

- здійснювати інші повноваження [34].

Реалізація запропонованих положень сприятиме прискореному розвитку ДПП в сфері інноваційного розвитку урбанізованих територій, а отже зміцненню їх економічної та інституційної позиції в країні.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У результаті проведеного дослідження удосконалено механізм реалізації державно-приватного партнерства в сфері інноваційного розвитку урбанізованих територій. Ідентифіковано мету, яка полягає у забезпеченні довгострокового співробітництва між державою та приватним сектором шляхом об'єднання ресурсів для підвищення рівня інноваційної діяльності, визначено завдання та принципи реалізації ДПП в сфері інноваційного розвитку. Досліджено алгоритм реалізації та повноваження суб'єктів ДПП, зокрема запропоновано удосконалити інституційну модель в частині функцій та повноважень суб'єктів державного регулювання ДПП в сфері інноваційного розвитку. Подальші дослідження мають відбуватись у сфері стратегічного планування розвитку ДПП в сфері інноваційного розвитку урбанізованих територій.

Список використаної літератури:

1. World urbanization prospects, the 2011 Revision // UN, Dep. of economic and social affairs. – 2012 [Electronic resource]. – Access mode : <http://esa.un.org/unup>.
2. Сологуб І. Урбанізація в Україні / І.Сологуб [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://voxukraine.org/urbanizatsiya-v-ukrayini/>.
3. Бережницька У. Мале і середнє підприємництво – інститут розвитку національної економіки / У.Бережницька // Підприємництво та інновації. – 2021. – № 17. – С. 18–24. DOI: 10.37320/2415-3583/17.3.
4. Про державно-приватне партнерство : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>.
5. Хачатурян Х.В. Інновації в державному управлінні : монографія / Х.В. Хачатурян. – К. : Вид-во НАДУ, 2005. – 252 с.
6. Public-private partnership legal resource center [Electronic resource]. – Access mode : <https://ppp.worldbank.org/public-private-partnership/ppp-knowledge-lab>.
7. Стан здійснення ДПП в Україні : Офіційний веб-сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://surf.li/niwg>.

8. European Investment Bank : Financed projects [Electronic resource]. – Access mode : <http://surl.li/fndzc>.
9. *Любич А.М.* Стимулювання інновацій в державному секторі: зарубіжний досвід / *А.М. Любич* // Право та інновації. – 2020. – № 1 (29). – С. 22–27.
10. Strategic public / private partnerships in science, technology and innovation // OECD Science, Technology and Innovation Outlook. – 2016.
11. *Кравченко С.Г.* Державна політика розвитку урбанізованих територій: модернізація механізмів реалізації : монографія / *С.Г. Кравченко*. – Київ : Орієнтир, 2020. – 348 с.
12. *Сергієнко Л.В.* Державна політика забезпечення безпеки урбанізованих територій : монографія / *Л.В. Сергієнко*. – Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук- Друк”», 2022. – 500 с.
13. *Кобилінський В.М.* Еколого-економічне управління урбанізованими територіями в аспекті охорони повітря / *В.М. Кобилінський* // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту : зб. наук. пр. – 2021. – № 1–2. – С. 5–13.
14. *Колтун В.С.* Урбанізація та її вплив на розвиток публічного управління: понятійно-категорійний аналіз / *В.С. Колтун, О.П. Бабінець* // Інвестиції: практика та досвід. – 2021. – № 18. – С. 59–64. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.18.59.
15. *Кобилінський В.М.* Урбанізація: суть та вплив на економічне управління територіями / *В.М. Кобилінський* // Економічний простір. – 2021. – № 169. – С. 13–17.
16. Глобальні урбаністичні тенденції розвитку міст як окремих соціально-економічних систем / *В.В. Лойко, Ю.М. Жукова, А.М. Сундук, П.А. Швець* // Економіка та держава. – 2021. – № 9. – С. 10–18. DOI: 10.32702/2306-6806.2021.9.10.
17. *Tacoli C.* Urbanisation, rural-urban migration and urban poverty / *C.Tacoli, G.McGranahan, D.Satterthwaite* // IIED Working Paper. – London : IIED, 2015 [Electronic resource]. – Access mode : <http://pubs.iied.org/10725IIED>.
18. *Harvey D.* The Urbanization of Capital: Studies in the History and Theory of Capitalist Urbanization / *D.Harvey*. – Oxford : Basil Blackwell, 1985. – 239 p.
19. *Henderson J.V.* Urbanization / *J.V. Henderson* // Economic Geography, and Growth. – Brown University [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.econ.brown.edu/faculty/henderson/papers/handbookgrow0103.pdf>.
20. *Hussain M.* Urbanization Concepts : dimensions and factors / *M.Hussain, I.Imityaz* // Int J Recent Sci Res. – 2018. – № 9 (1). – P. 23513–23523. DOI: 10.24327/ijrsr.2018.0901.1483.
21. *Mardiansjah F.H.* Examining small-town growth and expansion in peri-urban areas of small cities: Evidence from peripheries of three small cities in central java / *F.H. Mardiansjah, A.Sugiri, S.Ma`rif* // Journal of Regional and City Planning. – 2021. – № 32 (3). – P. 216–232.
22. *Ostárek M.* Environmental urbanism and sustainable cities / *M.Ostárek* // IOP Conference Series: Earth and Environmental Science. – 2021. – № 900 (1). – 012031.
23. Urbanization and food consumption in India / *B.Pandey, M.Reba, P.K. Joshi, K.C. Seto* // Scientific Reports. – 2020. – № 10 (1). – 17241.
24. Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства : Постанова КМУ від 11 квітня 2011 р. № 384 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://surl.li/fnfcz>.
25. *Васильченко А.О.* Міжнародний досвід застосування інструментів державно-приватного партнерства / *А.О. Васильченко* // Фінансовий простір. – 2022. – № 1 (45). – С. 18–31.
26. *Данилишин Б.* Державно-приватне партнерство: стратегічна форма взаємодії влади і бізнесу / *Б.Данилишин* // Збірник наукових праць економічного інституту Мінкомрозвитку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://cyberleninka.ru/article/n/derzhavno-privatne-partnerstvo-yak-forma-institutnyunalnoyi-vzaemodiyi-organiv-vladi-z-biznesom/viewer>.
27. *Дробот І.О.* Управління проектами у сфері державно-приватного партнерства в Україні / *І.О. Дробот* // Проблеми розвитку публічного управління в Україні : матер. наук.-практ. конф. за міжнар. уч. – 2016. – 178 с.
28. *Розгон О.В.* Державно-приватне партнерство в інноваційній сфері як інструмент забезпечення інноваційного розвитку / *О.В. Розгон* // International Science Conference on Multidisciplinary Research. – С. 406–411 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://surl.li/fneth>.
29. *Головінов О.М.* Державно приватне партнерство в інноваційній сфері / *О.М. Головінов* // Вісник економічної науки України. – 2010. – № 1. – С. 47–51.
30. Питання Міністерства економіки : Постанова КМУ від 20 серпня 2014 р. № 459 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-%D0%BF#Text>.
31. Про Кабінет Міністрів України : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>.
32. Питання Міністерства економіки : Постанова КМУ від 20 серпня 2014 р. № 459 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-%D0%BF#Text>.
33. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України : Постанова КМУ від 20 серпня 2014 р. № 375 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF>.
34. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
35. Сучасний стан реалізації договорів державно-приватного партнерства та державних інвестиційних проєктів у сфері охорони здоров'я / *С.С. Клименко, З.В. Лащук, Н.Я. Мотовиця, Л.Д. Ярова* // Економіка та держава. – 2022. – № 2. – С. 68–74.
36. *Шевчук О.А.* Державно-приватне партнерство в сфері інноваційного розвитку : дис. ... д-ра філософії / *О.А. Шевчук*. – Житомир, 2021. – 175 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://old.ztu.edu.ua/ua/science/files/onelife/diser_Shevchuk.pdf.

References:

1. «World urbanization prospects, the 2011 Revision» (2012), *UN, Dep. of economic and social affairs*, [Online], available at: <http://esa.un.org/unup>
2. Sologub, I., *Urbanizacija v Ukraini*, [Online], available at: <https://voxukraine.org/urbanizatsiya-v-ukrayini/>
3. Berezhnyc'ka, U. (2021), «Male i serednje pidpryjemnyctvo – instytut rozvytku nacional'noi ekonomiky», *Pidpryjemnyctvo ta innovacii*, No. 17, pp. 18–24, doi: 10.37320/2415-3583/17.3.
4. *Pro derzhavno-pryvatne partnerstvo*, Zakon Ukrainy, [Online], available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>
5. Hachaturjan, H.V. (2005), *Innovacii v derzhavnomu upravlinni*, monografija, Vyd-vo NADU, K., 252 p.
6. Public-private partnership legal resource center, [Online], available at: <https://ppp.worldbank.org/public-private-partnership/ppp-knowledge-lab>
7. *Stan zdijennja DPP v Ukraini*, Oficijnyj veb-sajt Ministerstva ekonomiky Ukrainy, [Online], available at: <http://surl.li/niwg>
8. *European Investment Bank*, Financed projects, [Online], available at: <http://surl.li/fndzc>
9. Ljubchych, A.M. (2020), «Stymuljuvannja innovacij v derzhavnomu sektori: zarubizhnyj dosvid», *Pravo ta innovacii*, No. 1 (29), pp. 22–27.
10. «Strategic public / private partnerships in science, technology and innovation» (2016), *OECD Science, Technology and Innovation Outlook*.
11. Kravchenko, S.G. (2020), *Derzhavna polityka rozvytku urbanizovanyh terytorij: modernizacija mehanizmiv realizacii*, monografija, Orijentyr, K., 348 p.
12. Sergijenko, L.V. (2022), *Derzhavna polityka zabezpechennja bezpeky urbanizovanyh terytorij*, monografija, TOV «Vydavnychyj dim “Buk-Druk”», Zhytomyr, 500 p.
13. Kobyljns'kyj, V.M. (2021), «Ekologo-ekonomichne upravlinnja urbanizovanyh terytorijamy v aspekti ohorony povitryja», *Naukovyj visnyk Nacional'noi akademii' statystyky, obliku ta audytu*, zb. nauk. pr., No. 1–2, pp. 5–13.
14. Koltun, V.S. and Babinec, O.P. (2021), «Urbanizacija ta ii' vplyv na rozvytok publicznego upravlinnja: ponjatijno-kategorijnyj analiz», *Investycii: praktyka ta dosvid*, No.18, pp. 59–64, doi: 10.32702/2306-6814.2021.18.59.
15. Kobyljns'kyj, V.M. (2021), «Urbanizacija: sut' ta vplyv na ekonomichne upravlinnja terytorijamy», *Ekonomichnyj prostir*, No. 169, pp. 13–17.
16. Lojko, V.V., Zhukova, Ju.M., Sunduk, A.M. and Shvec', P.A. (2021), «Global'ni urbanistychni tendencii rozvytku mist jak okremyh social'no-ekonomichnyh system», *Ekonomika ta derzhava*, No. 9, pp. 10–18, doi: 10.32702/2306-6806.2021.9.10.
17. Tacoli, C., McGranahan, G. and Satterthwaite, D. (2015), «Urbanisation, rural-urbanmigration and urbanpoverty», *IIED WorkingPaper*, IIED, London, [Online], available at: <http://pubs.iied.org/10725IIED>
18. Harvey, D. (1985), *The Urbanization of Capital: Studies in the History and Theory of Capitalist Urbanization*, Basil Blackwell, Oxford, 239 p.
19. Henderson, J.V., «Urbanization», *EconomicGeography, and Growth*, Brown Universit, [Online], available at: <http://www.econ.brown.edu/faculty/henderson/papers/handbookgrow0103.pdf>
20. Hussain, M. and Imitiyaz, I. (2018), «Urbanization Concepts : dimensions and factors», *Int J Recent Sci Res.*, No. 9 (1), pp. 23513–23523, doi: 10.24327/ijrsr.2018.0901.1483.
21. Mardiansjah, F.H., Sugiri, A. and Ma'rif, S. (2021), «Examining small-town growth and expansion in peri-urban areas of small cities: Evidence from peripheries of three small cities in central java», *Journal of Regional and City Planning*, No. 32 (3), pp. 216–232.
22. Ostárek, M. (2021), «Environmental urbanism and sustainable cities», *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*, No. 900 (1), pp. 012–031.
23. Pandey, B., Reba, M., Joshi, P.K. and Seto, K.C. (2020), «Urbanization and food consumption in India», *Scientific Reports*, No. 10 (1), 17241.
24. KMU (2011), *Dejaki pytannja organizacij' zdijennja derzhavno-pryvatnogo partnerstva*, Postanova vid 11 kvitnja No. 384, [Online], available at: <http://surl.li/fnfcz>
25. Vasylychenko, A.O. (2022), «Mizhnarodnyj dosvid zastosuvannja instrumentiv derzhavno-pryvatnogo partnerstva», *Finansovyj prostir*, No. 1 (45), pp. 18–31.
26. Danylyshyn, B. «Derzhavno-pryvatne partnerstvo: strategichna forma vzajemodii' vlady i biznesu», *Zbirnyk naukovyh prac' ekonomichnogo instytutu Minekonomrozvytku Ukrainy*, [Online], available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/derzhavno-privatne-partnerstvo-yak-forma-institutsyunalnoyi-vzaemodiyi-organiv-vladi-z-biznesom/viewer>
27. Drobot, I.O. (2016), «Upravlinnja proektamy u sferi derzhavno-pryvatnogo partnerstva v Ukraini», *Problemy rozvytku publicznego upravlinnja v Ukraini*, mater. nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uch., 178 p.
28. Rozgon, O.V. «Derzhavno-pryvatne partnerstvo v innovacijnij sferi jak instrument zabezpechennja innovacijnogo rozvytku», *International Science Conference on Multidisciplinary Research*, pp. 406–411, [Online], available at: <http://surl.li/fneth>
29. Golovinov, O.M. (2010), «Derzhavno pryvatne partnerstvo v innovacijnij sferi», *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, No. 1, pp. 47–51.
30. KMU (2014), *Pytannja Ministerstva ekonomiky*, Postanova vid 20 serpnja No. 459, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-%D0%BF#Text>
31. *Pro Kabinet Ministriv Ukrainy*, Zakon Ukrainy, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
32. KMU (2014), *Pytannja Ministerstva ekonomiky*, Postanova vid vid 20 serpnja No. 459, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-%D0%BF#Text>

33. КМУ (2014), *Pro zatverdzhennja Polozhennja pro Ministerstvo finansiv Ukrainy*, Postanova vid 20 serpnja No. 375, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF>
34. *Pro misceve samovrjaduvannja v Ukraini*, Zakon Ukrainy, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
35. Klymenko, S.Je., Lashkul, Z.V., Motovycja, N.Ja. and Jarova, L.D. (2022), «Suchasnyj stan realizacii dogovoriv derzhavno-pryvatnogo partnerstva ta derzhavnyh investyциjnyh projektiv u sferi ohorony zdorov'ja», *Ekonomika ta derzhava*, No. 2, pp. 68–74.
36. Shevchuk, O.A. (2021), *Derzhavno-pryvatne partnerstvo v sferi innovacijnogo rozvytku*, D.Sc. Thesis of dissertation, Zhytomyr, 175 p., [Online], available at: https://old.ztu.edu.ua/ua/science/files/onelife/diser_Shevchuk.pdf

Свірко Світлана Володимирівна – доктор економічних наук, доктор наук з державного управління, завідувач кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0001-9157-4672>.

Наукові інтереси:

- бюджетний облік та контроль;
- державне управління;
- бюджетна безпека.

Власюк Тарас Олександрович – доктор економічних наук, професор кафедри міжнародних відносин і політичного менеджменту Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-00001-8288-7693>.

Наукові інтереси:

- міжнародна економіка;
- економічна безпека.

Шевчук Олександр Анатолійович – доктор філософії з публічного управління та адміністрування, депутат Житомирської міської ради.

<https://orcid.org/0000-0002-3533-5105>.

Наукові інтереси:

- державно-приватне партнерство;
- державне управління.

Супрунова Ірина Валеріївна – доктор наук з державного управління, доцент кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0001-5484-6421>.

Наукові інтереси:

- державна політика в сфері детінізації економіки як загрози національній безпеці України.

Svirko S.V., Vlasjuk T.O., Shevchuk O.A., Suprunova I.V.

Public-private partnership as a tool for innovative development of urban areas

The article deals with the issue of public-private partnership as a tool for innovative development of urban areas. The state of public-private partnership in Ukraine was analyzed and a conclusion was made about the emphasis of the latter on the urban economy. In the process of considering urbanized territories as complex systems, a model of public-private partnership development in urbanized territories was formed. In order to implement the specified model, the implementation mechanism of public-private partnership in the field of innovative development of urban areas has been improved. The goal is identified, which is to ensure long-term cooperation between the state and the private sector by pooling resources to increase the level of innovative activity, the tasks and principles of implementation of public-private partnership in the field of innovative development are defined. The implementation algorithm and powers of public-private partnership subjects were studied, in particular, it was proposed to improve the institutional model in terms of the functions and powers of the subjects of state regulation of public-private partnership in the field of innovative development.

Keywords: public-private partnership; innovative development; urbanized territories; public administration.

Стаття надійшла до редакції 30.01.2023.